

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJOS GAISRINĖS SAUGOS TAISYKLĖS

Bendrieji reikalavimai

1. Statiniuose ir patalpose turi būti pirminių gaisro gesinimo priemonių.
2. Gaisrinės saugos ženklai turi atitikti teisės aktų reikalavimus.
3. Evakuacijos krypties (gelbėjimosi) ir informacijos ženklai, nurodantys gesintuvų laikymo vietą ir gaisrinius čiaupus, turi būti išdėstyti taip, kad iš bet kurios patalpos vietos (taško) gerai būtų matomas bent vienas kiekvienos rūšies ženklas.
4. Priešgaisrinių durų savaiminio užsidarymo mechanizmai turi būti techniškai tvarkingi ir veikiantys.
5. Žmonių evakavimo planai statiniuose įrengiami pagal nurodytus reikalavimus.
6. Draudžiama evakuacijos kelius užkrauti nereikalingais baldais, kitais daiktais jeigu sumažinamas reikalaujamas minimalus norminis evakuacijos kelio plotis. Durys evakuaciniuose išėjimuose iš vidaus turi lengvai atsidaryti bet kuriuo paros metu.
7. Koridoriuose, laiptinėse ir ant evakuacijos keliuose esančių durų turi būti evakuacijos kryptį nurodantys ženklai, kurių bent vienas turi būti gerai matomas iš bet kurio evakuacijos kelio taško.
8. Virš durų evakuacijos keliuose turi būti įrengti šviesiniai išėjimo krypties ženklai.. Šie ženklai, dingus elektros įtampai, turi šviesti ne trumpiau kaip 1 val.
9. Kilus gaisrui, naudoti lifthus žmonėms evakuoti draudžiama.
10. Evakuacijos kelių grindų danga turi būti pritvirtinta.
11. Rūsiuose ir cokoliniuose aukštuose draudžiama laikyti suslėgtųjų dujų balionus, ypač degias, labai degias medžiagas ir preparatus, sprogstamąsias bei kitas pavojingas medžiagas, kurios sprogs ir dega sąveikaudamos su vandeniu, deguonimi ar viena su kita ir degimo metu išskiria nuodingus produktus.
12. Palėpėse laikyti bet kokias medžiagas, įrengti sandėlius, gamybines patalpas, draudžiama. Palėpės turi būti užrakintos, o raktai laikomi budėtojų poste, iš kurio juos galima paimti bet kuriuo paros metu.
13. Kopėčios, skirtos patekti iš statinio laiptinės ant stogo, turi būti tvarkingos ir pritvirtintos, stogo liukai, durys, langai – atidaromi bet kuriuo paros metu.
14. Rūkyti LMA patalpose draudžiama.
15. Po laiptais, techninėse nišose draudžiama laikyti degias medžiagas ir preparatus.

Elektros įrenginiai

16. Elektros tinklai ir įrenginiai turi būti įrengiami, eksploatuojami ir remontuojami laikantis teisės aktų reikalavimų. Jie turi būti tinkami eksploatuoti, saugūs sprogimo ir gaisro atžvilgiu.
17. Visi elektros įrenginiai turi būti apsaugoti nuo trumpojo laidų jungimo ir kitų nevardinių režimų, galinčių sukelti gaisrą.

18. Pastebėjus elektros tinklų ir įrenginių gedimus, sukeliančius kibirkščiavimą, kabelių, laidų ir variklių kaitimą, būtina juos nedelsiant išjungti ir pašalinti gedimus.

19. Priėjimo prie elektros skydinių ir skirstomųjų spintų vietos turi būti tvarkingos ir neužkrautos. Jose ir 1 m atstumu nuo jų draudžiama laikyti bet kokias medžiagas.

20. Kilnojamiesiems elektros šviestuvams ir kitiems kilnojamiesiems elektros įrenginiams turi būti naudojami tik lankstūs kabeliai.

21. Atstumas nuo elektros šviestuvų iki degių medžiagų turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m.

22. Elektros šviestuvuose turi būti naudojamos ne didesnės galios elektros lempos, negu nurodyta šviestuvų techninėse charakteristikose.

23. Elektros ventiliatorių oro įsiurbimo angos turi būti uždengtos tinklu, kad į jas nepatektų pašalinių daiktų ir medžiagų.

24. Eksploatuojant elektros įrenginius, draudžiama:

24.1. šildyti patalpas nestandartiniais (savos gamybos) elektros prietaisais;

24.2. naudoti netvarkingus kištukinius lizdus, kištukus, paskirstymo dėžutes, jungiklius ir kitus elektros aparatus;

24.3. elektros lempas, šviesos sklaidytuvus, šildytuvus uždengti degiomis medžiagomis;

24.4. į kištukinius lizdus jungti elektros prietaisus, kurie viršija leistiną galią;

24.5. naudoti lygintuvus, virykles, virdulius, šildymo ir kitus elektros prietaisus tam tikslui nepritaikytose vietose ir palikti juos įjungtus be priežiūros, išskyrus automatiškai valdomus elektros prietaisus;

24.6. kabinti elektros šviestuvus ir kitus daiktus tiesiog ant elektros laidų ir kabelių;

24.7. naudoti nekalibruotus ir savos gamybos apsaugos aparatus;

24.8. naudoti elektros šviestuvus su nuimtais apsauginiais gaubtais ir neužsandarinta apšvietimo armatūra A_{sg} , B_{sg} ir C_g kategorijų pagal sprogo ir gaisro pavojų patalpose;

24.9. naudoti laidus ir kabelius su pažeista arba eksploatavimo metu dielektrinių savybių netekusi izoliacine medžiaga;

24.10. tiesiogiai prikalti laidus ir kabelius.

25. Laidai ir kabeliai turi būti sujungiami presuojant, suvirinant, lituojant arba specialiomis jungtimis.

26. Skirtingų metalų laidus sujungti leidžiama tik specialiomis jungtimis.

27. Atvirosios elektros instaliacijos laidai ir kabeliai tose vietose, kuriose galima juos mechaniškai pažeisti, turi būti papildomai apsaugoti (šarvais, plieniniais vamzdžiais, kampuočiu, lovine sija ir pan.). Neapsaugotų izoliuotų laidų ir jų susikirtimo su statybinėmis konstrukcijomis, kurioms nekeliama degumo reikalavimai, vietas būtina papildomai apsaugoti nuo užsidegimo.

28. Būtina laiku matuoti kabelių ir laidų izoliacijos varžą, o matavimo rezultatus surašyti į tam tikslui skirtą žurnalą arba į atitinkamos formos aktą. Matavimo periodiškumas nustatytas Elektros įrenginių bandymo normose ir apimtyse, patvirtintose Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2001 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. 141 (Žin., 2001, Nr. [54-1930](#)).

29. Elektros skydinės turi būti švarios, jose draudžiama laikyti kitus įrenginius ar medžiagas.

30. Apsaugos nuo žaibo įrenginiai turi būti techniškai tvarkingi ir tikrinami jų įrengimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta tvarka.

31. Nenaudojama atviroji elektros instaliacija turi būti išmontuota.

32. Neeksploatuojami elektros įrenginiai turi būti atjungti nuo elektros tinklo.

Šildymas

33. Visi šildymo įrenginiai turi būti įrengti ir eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose ir kituose teisės aktuose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus, o prieš šildymo sezono pradžią turi būti patikrinti.

34. Patalpas šildyti atviro tipo šildymo prietaisais draudžiama.

35. Draudžiama džiiovinti ir laikyti degias medžiagas arčiau kaip 0,5 m nuo šildymo prietaiso.

Vėdinimas

36. Vėdinimo įrenginiai turi būti įrengti ir eksploatuojami pagal gamintojo instrukcijose ir kituose teisės aktuose nustatytus gaisrinės saugos reikalavimus.

37. Atsižvelgiant į gamintojo reikalavimus, bet ne rečiau kaip kartą per metus privaloma tikrinti ventiliatorių, ortakių, ugnį sulaikančių prietaisų, įžeminimo įrenginių techninę būklę.

38. Iš vėdinimo kabinų, filtrų, ortakių degios dulkės turi būti reguliariai valomos.

39. Vėdinimo kamerose draudžiama laikyti įrenginius ir bet kokias medžiagas. Jos turi būti užrakintos.

40. Būtina nuolat kontroliuoti eksploatuojamų automatinių ugnį sulaikančių įrenginių, techninę būklę ir nuo jautrių valdymo elementų reguliariai valyti nuosėdas.

41. Atsiradus gedimams, dėl kurių tiesiogiai ar netiesiogiai gali kilti gaisras, būtina nedelsiant išjungti ventiliatorių ir pašalinti gedimus.

42. Eksploatuojant vėdinimo ir oro kondicionavimo sistemas, draudžiama išmontuoti ugnį sulaikančius įrenginius arba atskirus jų elementus.

Medžiagų sandėliavimas

43. Medžiagos turi būti laikomos grupėmis pagal joms gesinti naudojamas medžiagas (vanduo, putos, dujos ir t. t.), taip pat pagal jų fizikines bei chemines savybes ir sprogamumą bei gaisringumą.

44. Garaže galima laikyti ne daugiau kaip 40 litrų automobilių kuro ir ne daugiau kaip 10 litrų tepalų. Tokį automobilių kuro ir tepalų kiekį leidžiama laikyti sandariai uždarytoje tam skirtoje taroje.

45. Ant išorinės sandėlio durų (vartų) pusės – turi būti ženklai, apibūdinantys laikomų medžiagų ir prekių sprogamumą ir gaisringumą.

46. Draudžiama sandėliuose rūkyti ir naudoti atvirą ugnį.

47. Degių ir nedegių medžiagų, kurios laikomos degiose pakuotėse, sandėliuose draudžiama naudoti elektros šildytuvus su atvirais kaitinimo elementais, virykles ir kitus buitinius elektros prietaisus.

48. Sandėliuose, kurių plotas didesnis kaip 50 m², praeigos tarp stelažų, rietuvių ir nuo rietuvių iki sienų labiausiai išsikišusių konstrukcijų turi būti ne siauresnės kaip 0,8 m ir neužkrautos.

49. Pluoštinių medžiagų ryšulius draudžiama ardyti sandėlio patalpose.

50. Lakų ir dažų sandėliuose draudžiama laikyti dažų, lakų ir tirpiklių atsargas pažeistoje ar atviroje taroje.

Masinio susibūrimo renginiai

Gaisrinės saugos reikalavimai renginiams, kurių metu susirenka 100 ir daugiau žmonių.

51. Turi būti paskirtas asmuo, atsakingas už renginio organizavimą, kuris privalo kruopščiai patikrinti patalpų gaisrinę būklę: evakuacijos kelius, ryšio priemones, evakuacinių bei avarinių apšvietimų, gaisrinę automatiką, pirmines gaisro gesinimo priemones. Pastebėtus trūkumus būtina pašalinti iki renginio pradžios.

52. Kultūros renginių metu turi būti asmenys, supažindinti su gaisrinės saugos reikalavimais ir žmonių evakuavimo kilus gaisrui tvarka. Vaikų šventėse turi būti budintis personalas. Budintis personalas privalo stebėti, kad renginio metu būtų laikomasi gaisrinės saugos reikalavimų.

53. Masinių renginių patalpose draudžiama:

53.1. užrakinti duris;

53.2. įleisti į patalpas daugiau žmonių, negu numatyta technologinėje projekto dalyje;

54. Per rengiamas Kalėdų ir Naujųjų metų šventes eglė turi stovėti ant tvirto pagrindo (stovo ar statinės su smėliu), atokiai nuo durų ir netrukdyti išeiti iš patalpos. Eglės šakos turi būti per metrą nuo lubų ir sienų.

55. Eglės iluminacija turi būti įrengta laikantis galiojančių teisės aktų reikalavimų. Girliandų lemputės turi būti ne galingesnės kaip 25 W, laidai – variniai ir lankstūs.

56. Pastebėjus bent mažiausią eglės apšvietimo sutrikimą (įkaitusius laidus, dažnai perdegančias lemputes, kibirkštis ir pan.), apšvietimą būtina išjungti.

57. Draudžiama eglės puošti degiomis medžiagomis, žvakutėmis ir bengališkosiomis ugnimis.

Gaisrų gesinimo priemonės ir gaisrinė įranga

58. Gaisrinės saugos sistemos ir gaisrinės automatikos įrenginiai, mažinantys grėsmę žmonėms ir jų turtui, skirti gaisrui aptikti, pranešti apie jį, gesinti, dūmams ir šilumai šalinti ar kelioms šioms funkcijoms vykdyti (toliau – aktyviosios gaisrinės saugos priemonės), turi būti techniškai tvarkingi ir veikiantys.

59. Statinio naudotojas privalo organizuoti ir (ar) atlikti aktyviųjų gaisrinės saugos priemonių techninę priežiūrą.

60. Visi statinio aktyviųjų gaisrinės saugos priemonių techninės priežiūros ir bandymų rezultatai turi būti įrašomi į žurnalus.

61. Statinio aktyviųjų gaisrinės saugos priemonių bandymas turi būti atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus. Aktyviųjų gaisrinės saugos priemonių techninė priežiūra ir bandymai atliekami vadovaujantis gamintojo pateikta technine informacija.

62. Gesintuvo tipas parenkamas ir jų skaičius nustatomas pagal nustatytas normas.

63. Objekte turi būti pakabinti užrašai (ženklai), nurodantys gesintuvų laikymo vietą. Tiek patalpoje, tiek lauke gesintuvų laikymo vietą nurodantys užrašai turi būti gerai matomi, įrengti 2–2,5 m aukštyje nuo grindų ar žemės paviršiaus.

64. Gesintuvo, kurio pasibaigęs garantinis laikas, gesinimo medžiagos kiekis ir kokybė turi būti tikrinami tik gamintojo ar jo įgalioto atstovo. Gesintuvus, kurių garantinis laikas pasibaigęs, laikyti objektuose ir naudoti gaisrui gesinti draudžiama.

65. Gesintuvai turi būti:

65.1. laikomi lengvai prieinamose ir matomose vietose, apsaugotose nuo tiesioginių saulės spindulių poveikio, ne arčiau kaip per 1 m nuo šildymo prietaisų;

65.2. kabinami ne aukščiau kaip per 1,5 m nuo grindų iki gesintuvo apačios ir taip, kad atidarytos patalpos durys netrukdytų jų paimiti;

65.3. statomi gaisrinių čiaupų spintelėse arba prie jų, gaisriniuose skyduose arba ant grindų, laikomi specialiose spintelėse, dėžėse ar stovuose;

65.4. laikomi taip, kad būtų matyti užrašai.

66. Gesintuvai, esantys nešildomoje patalpoje ir neskirti eksploatuoti esant žemai temperatūrai, šalčių metu turi būti pernešami į šildomas patalpas. Gesintuvų vietoje turi būti paliekamas gaisrinės saugos ženklas „Gesintuvas“ ir aiškiai nurodoma jų laikymo vieta.

67. Draudžiama pirmines gaisrų gesinimo priemones ir inventorių naudoti ne pagal paskirtį.

68. Transporto priemonėse privalomų gesintuvų skaičius nustatomas pagal Bendrosios gaisrinės saugos reikalavimus.

69. Gesintuvų, kitos gaisrinės įrangos paleidimo įtaisai turi būti užplombuoti.

70. Nedegus audeklas turi būti laikomas futliaruose.

71. Vandentiekio tinkluose, prie kurių jungiama gaisrinė įranga, turi būti užtikrintas reikiamas slėgis. Jei atjungiama dalis vandentiekio ar sumažinamas vandens slėgis jame, būtina tai pranešti Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentui pavaldžiai įstaigai.

72. Vandentiekio tinklas turi būti techniškai sutvarkytas. Vidaus gaisrinį vandentiekį būtina kartą per metus patikrinti: perplauti – nuleisti vandenį iš kiekvieno gaisrinio čiaupo, įsitikinti, ar jie

nesurūdiję, sugedusius gaisrinius čiaupus suremontuoti ar pakeisti naujais, gaisrines žarnas perkantuoti, hidrauliškai išbandyti, patikrinti elektrifikuotų sklendžių ir gaisrinių siurblių veikimą. Patikros rezultatai turi būti surašyti į tam tikslui skirtą žurnalą .

73. Nešildomuose statiniuose šaltuoju metų laiku vidaus gaisrinio vandentiekio tinklai turi būti be vandens, o prie gaisrinių čiaupų rodykle ar užrašu nurodyta sklendės, kurią atidarius vanduo bus tiekiamas į tinklą, vieta.

74. Vidaus gaisrinio vandentiekio gaisriniai čiaupai turi būti su žarnomis ir švirkštais ir laikomi spintelėse. Gaisrinės žarnos turi būti sausas, susuktos į dvigubą ritę (plokščiosios gaisrinės žarnos) ir prijungtos prie čiaupų ir švirkštų. Gaisrinių čiaupų spintelės turi būti tvarkingos, lengvai atidaromos, ant durelių – aiškiai pažymėtas raidžių indeksas „GČ“ arba grafinis ženklas, jo eilės ir ugniagesių iškvietimo telefono numeris. Prieigų prie gaisrinių čiaupų vietos turi būti laisvos ir neužkrautos.

Parengė

Statinių eksploatacijos ir techninės priežiūros inžinierius V. Laukaitis